

Bibliotek 2.0 – muligheter og utfordringer

Nils Pharo

Oversikt

- Historisk oversikt
- Problemer med dagens web
- Hvem skal indeksere?
- Sosiale navigasjon i biblioteknettsteder
- Datadeling

Visjoner

- Vannevar Bush - memexen
- Ted Nelson - Xanadu
- Douglas Engelbart - demo video
- Tim Berners Lee - WWW

Begrensninger i (går?)dagens web

- enveislenking
- enveis konversasjon
- få muligheter til transklusjon

”Tonull” – en teknologisk forstyrrelse

- Nye genre kan være et resultat av teknologiske endringer
- ”tonull” er basert på en blanding av forskjellige teknologier, hvorav noen er w3c-standarder, andre ikke
- bringer oss nærmere TBLs opprinnelige visjon
- nye genre som blogger og wikier

En ny kommunikasjonsmodell

tradisjonelt har websider hatt en opphavsperson og nettstedet hatt en redaktør, i den brukerskapte webben bidrar vanlige brukere med innspill i form av kommentarer, indeksering, aktivitetsmønstre, handlemønstre med mer

"fra-mange-til-mange" erstatter "fra-en-til-mange"

Tre former for indeksering

- samlingseiernes
- automatisk
- brukernes

Brukerindeksering

- brukerne deltar med innhold som de også setter "emneord" på
- brukerskapte emneord - folksonomi (av taksonomi)
- en bibliotekars mareritt - ingen kontroll
- mengden av brukere har en modererende effekt
- indekseringspraksis tilpasset den digitale virkeligheten

eksempel: Flickr, del.icio.us og Librarything

Hvordan foregår brukerindeksering?

- brukere indekserer ("tagger") sine egne eller andres samlinger
- mengder av samlinstyper: bokmerker, bilder, bøker, tidsskriftartikler mm.
- utmerket for indeksering av nye emner!

Sosial navigasjon

- Brukerne interagerer med hverandre i sosiale nettverk basert på felles interesser. Interaksjon skjer via direkte kommentarer, ved samskriving av tekster og ved å følge og gi råd
- Eks: underskog.no, myspace.com, linkedin.com

Sosial navigasjon i biblioteknettsteder

- Automatisk genererte bokanbefalinger
 - Egne lånemønstre
 - Andre lånemønstre
 - Egne oppslag i katalogen
 - Profil med preferanser
- Anmeldelser
- Digitale bokringer o.l.

Datadeling

- innholdsleverandører frigir sine data
- uavhengige aktører lager nye grensesnitt
- koblinger av flere innholdleverandørers data - mashup (opprinnelse: musikk der to el. flere låter settes sammen)

Eks: Everyblock (tidl. Chicago Crime)

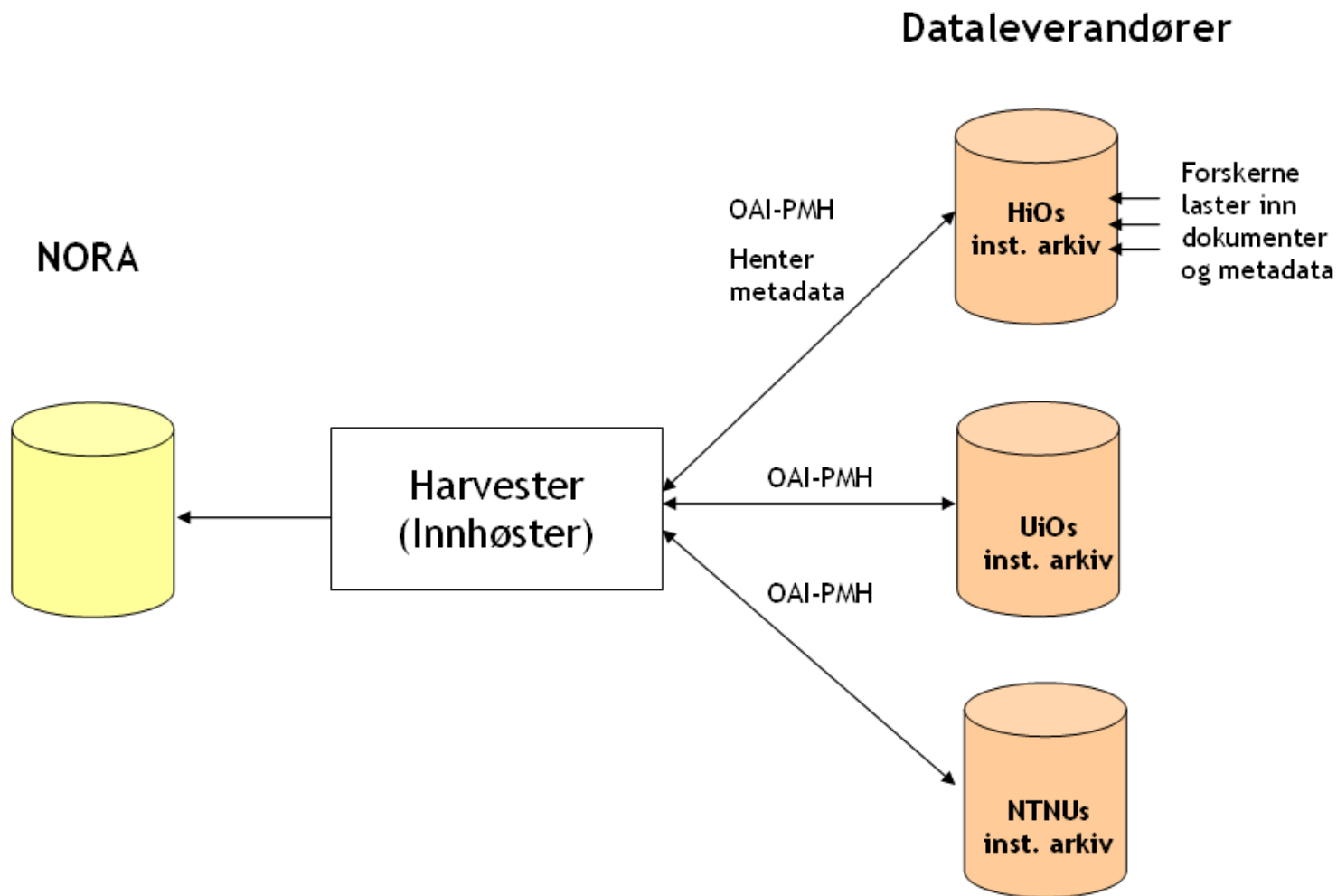
Deling av bibliotekdata

- digitale bibliotek uten tilgangsretriksjoner
- eksponering av metadata for innhøsting
- digitale fulltekster tilgjengelig for fri nedlasting

Institusjonelle arkiver

- akademiske institusjoner som frigjør resultatene av sin forskning
- vitenskapelige artikler, masteroppgave, dr.avhandlinger
- lokalt lagres fulltekst + metadata
- metadata gjøres tilgjengelig for innhøsting med OAI-PMH
- sentrale tjenester gjør metadata tilgjengelige for søking

Teknologisk infrastruktur

Oppsummering

- brukerne skaper innhold
- leverandører frigjør innhold
- dynamisk
- tillitsbasert
- avhengig av mange brukere for å fungere optimalt
- nye tjenester og nye utnyttelsesmuligheter